

Súd: Okresný súd Kežmarok
Spisová značka: 4Csp/84/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8421201753
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Borovská
ECLI: ECLI:SK:OSKK:2022:8421201753.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Kežmarok sudkyňou JUDr. Erikou Borovskou v spore žalobcu: Všeobecná úverová banka, a.s.; skrátený názov VÚB, a.s., IČO: 31 320 155, Mlynské nivy 1, 829 90 Bratislava - Ružinov, zast.: Advokátska kancelária Gallo, s.r.o., IČO: 36 715 352, Jilemnického 30, 036 01 Martin, proti žalovanému: E. J., L.. XX. XX. XXXX, P. XXX/X, XXX XX D. J. , zast: JUDr. Peter Vachan, advokát s.r.o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, o zaplatenie 63,38 € s prísl. takto

rozhodol:

I. Žalobu z a m i e t a .

II. Žalobkyňa je p o v i n n á zaplatiť žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu k rukám zástupcu žalovanej JUDr. Petra Vachana, advokáta s.r.o., so sídlom Pavla Mudroňa 1191/5, 010 01 Žilina, IČO: 47 445 092, s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou podanou na tunajší súd dňa 28.09.2021 sa žalobkyňa domáhala na žalovanej zaplatenia 63,38 eur spolu s úrokmi z omeškania vo výške 5 % ročne od 01.03.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania.

2. Žalobu zástupca žalobkyne dôvodil tak, že dňa 20.03.2014 uzavrela spoločnosť Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 so žalovanou zmluvu o pôžičke č.7135856/5530504377, na základe ktorej spoločnosť poskytla žalovanej pôžičku vo výške 1.000 eur. Podľa zmluvy žalovaná mala spoločnosti zaplatiť 60 pravidelných mesačných splátok vo výške 31,19 eur, celkom 1.871,40 eur. Žalovaná porušila povinnosť platiť dohodnuté splátky riadne a včas. Do podania žaloby zaplatila len sumu 1.807,37 eur. Vzhľadom na porušenie povinnosti platiť splátky riadne a včas spoločnosť listom zo dňa 29.12.2018 vyzvala žalovanú k úhrade dlžných splátok v lehote 30 dní. Súčasne ju upozornila, že ak nedôjde k úhrade najstaršej omeškanej splátky, bude v zmysle článku 8.4. zmluvných podmienok oprávnená celú pohľadávku zo zmluvy o pôžičke zosplatniť. Žalovaná dlžné splátky ani v poskytnutej dodatočnej lehote neuhradila. Preto spoločnosť dňa 19.02.2019 celú pôžičku zosplatnila, o čom žalovanú informovala listom zo dňa 23.02.2016. K zosplatneniu došlo po márnom uplynutí dostatočne dlhej dodatočnej lehoty na plnenie, a to vo vzťahu k splátke splatnej bezprostredne pred zosplatnením. Splátka uvedená v liste zo dňa 29.12.2018 je len najstaršou omeškanou splátkou. Táto splátka neurčuje začiatok plynutia premlčacej doby. Celkový dlh žalovanej ku dňu podania žaloby predstavuje 63,38 eur. Ku dňu podania žaloby žalovaná mala zaplatiť sumu 1.870,75 eur, pozostávajúcu z 58 splátok splatných do zosplatnenia celej pohľadávky vo výške 1.809,02 eur a z predčasne zosplatnených splátok vo výške 61,73 eur. Po odpočítaní úhrady žalovanej vo výške 1.807,37 eur rozdiel predstavuje žalovanú istinu. Žalobou si žalobkyňa uplatnila aj nárok na zákonné úroky z omeškania so zaplatením tohto peňažného dlhu od šiesteho dňa nasledujúceho po oznámení vyhlásenia okamžitej splatnosti pôžičky. Oznámenie bolo zasielané obyčajnou listovou zásielkou, kde obvyklá doba

na doručenie je najviac 5 dní. V zmysle čl. 15 bod 15.2. zmluvných podmienok zásielka sa považuje za doručenú uplynutím piateho dňa od jej podania poštovou prepravou. Aktívna legitímácia žalobkyne v spore vyplýva z právneho nástupníctva Všeobecnej úverovej banky a.s., Mlynské Nivy 1, 829 90 Bratislava, IČO: 31 320 155 (ďalej len „VÚB a.s.“) v dôsledku zániku spoločnosti jej rozdelením a zlúčením.

3. Spolu so žalobou zástupca žalobkyne predložil súdu listiny označené ako „Zmluva o poskytnutí najľahšej pôžičky“, štandardné európske informácie o spotrebiteľskom úvere, informácia o ročnej percentuálnej miere nákladov a priemernej ročnej percentuálnej miere nákladov, rozhodnutie Sociálnej poisťovne o výške dôchodku, prehľad splátok a úhrad, listinu „Predžalobná upomienka“ datovanú dňom 29.12.2018 spolu s poštovou doručenkou, listinu „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ datovanú dňom 23.02.2019 a notársku zápisnicu týkajúcu sa projektu rozdelenia spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. zlúčením sp.zn. N 3283/2017, Nz 54215/2017.

4. Dňa 19.10.2021 súd vydal vo veci platobný rozkaz č.k. 4Csp 84/2021-35, ktorým uložil žalovanej povinnosti v súlade so žalobnou žiadosťou. Platobný rozkaz bol zástupcovi žalobkyne doručený dňa 25.10.2021 a žalovanej dňa 22.10.2021. Dňa 26.10.2021 bol súdu doručený odpor žalovanej, ktorým zástupca žalovanej navrhol žalobu v celom rozsahu zamietnuť. V odôvodnení odporu uviedol, že žalobkyňa v žalobe neuviedla žiadne tvrdenia, akým spôsobom overila bonitu žalovanej. Poukázal na ust. § 7 ods. 1 a ust. § 11 ods. 2 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorých nekonanie veriteľa pred uzavretím zmluvy s odbornou starostlivosťou má za následok stratu oprávnenia veriteľa vyžadovať jednorázové splatenie úveru a v prípade hrubého porušenia povinnosti sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. S poukazom na ust. § 3 ods. 1 a § 39 Občianskeho zákonníka argumentoval, že ročná úroková sadzba dohodnutá v zmluve o pôžičke vo výške 32% ročne je v rozpore s dobrými mravmi. Dojednaná ročná úroková sadzba prevyšuje priemernú úrokovú mieru z obdobných úverov poskytnutých bankami v čase uzavretia zmluvy o pôžičke, ktorá bola 10,21 %, o viac ako 200 %. Ďalej uviedol, že v danej veci neboli splnené podmienky pre vyhlásenie okamžitej splatnosti celej pôžičky upravené ust. § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa nepredložila súdu žiadnu doručenkú k listine „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“. Preto toto vyhlásenie nemôže spôsobiť žiadne právne následky. Poukázal na ust. § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. Keďže žalobkyňa nepredložila žiadny dôkaz o tom, že listina obsahujúca vyhlásenie okamžitej splatnosti pôžičky sa vôbec dostala do sféry dispozície žalovanej, žalobkyňa nepreukázala, že žalovaná mala objektívnu možnosť oboznámiť sa s jej obsahom.

5. Podľa § 267 ods. 4 Civilného sporového poriadku v znení účinnom od 01.07.2021 ak čo len jeden zo žalovaných podá včas odpor s vecným odôvodnením, platobný rozkaz sa zrušuje v celom rozsahu a súd nariadi pojednávanie. V danej veci žalovaná podala proti platobnému rozkazu včas odpor s vecným odôvodnením. Preto podaním odporu v súlade s cit. právnou úpravou došlo zo zákona (ex offa) k zrušeniu platobného rozkazu a súd pokračoval v konaní vykonávaním procesných úkonov smerujúcich k príprave prvého pojednávania.

6. Uznesením zo dňa 27.12.2021 č.k. 4Csp 84/2021-51 súd podľa § 167 ods. 3 Civilného sporového poriadku vyzval žalobkyňu na vyjadrenie k odporu žalovanej v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Na výzvu zástupca žalobkyne reagoval podaním doručeným súdu dňa 12.01.2022, ktorým oznámil, že žalobkyňa na podanej žalobe v celom rozsahu trvá. Vo vzťahu k primeranosti výšky dojednanej ročnej úrokovej sadzby 32% poukázal na ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom od 01.06.2010, podľa ktorého ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzku, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti. Skonštatoval, že vzhľadom na túto právnu úpravu nepovažuje dohodnutú výšku úrokov v rozpore s dobrými mravmi, a nakoľko zmluva o pôžičke bola uzavretá pred 01.06.2014, skúmanie odplaty za pôžičku je bez právneho významu. Ďalej uviedol, že listina vo veci oznámenia vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru bola žalovanej doručovaná obyčajnou poštou. Vyslovil názor, že táto listina má len deklaratórny charakter a jej účinky nastanú aj spätne momentom oboznámenia sa adresáta s jej obsahom. Žalovaná sa o obsahu zásielky s touto listinou mohla dozvedieť najneskôr doručením žaloby. Vo vzťahu k overeniu bonity žalovanej uviedol, že žalovaná podpisom zmluvy prehlásila, že všetky v nej uvedené údaje sú pravdivé. Prehlásila, že ku dňu podpisu zmluvy

o pôžičke jej nie sú známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jej záväzku. Výšku mesačného príjmu žalovaná preukázala predložením rozhodnutia o dôchodku, mesačné výdavky potvrdením z pošty.

7. Uznesením zo dňa 10.02.2022 č.k. 4Csp 84/2021-61 súd podľa § 167 ods. 4 Civilného sporového poriadku vyzval žalovanú na vyjadrenie k vyjadreniu žalobkyne k odporu v lehote 15 dní od doručenia uznesenia. Na výzvu zástupca žalovanej reagoval podaním doručeným súdu dňa 21.02.2022, ktorým oznámil, že žalovaná trvá na návrhu na zamietnutí žaloby. Poukázal na zákon o spotrebiteľských úveroch, ktorý od veriteľa vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou. Odbornú starostlivosť je pritom potrebné vykladať tak, že nepostačuje iba uvedenie výšky príjmov a výdavkov zo strany spotrebiteľa, ale od veriteľa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Veriteľ preto musí vychádzať aj z informácií získaných z iných zdrojov ako od spotrebiteľa, aby získal objektívny obraz o jeho finančnej situácii. Trval na svojej argumentácii vo vzťahu k rozporu dojednania o ročnej úrokovej sadzbe s dobrými mravmi, ako aj vo vzťahu k nesplneniu podmienok pre vyhlásenie okamžitého zosplatnenia pôžičky.

8. Súd spor prejednal dňa 15.03.2022 v súlade s § 297 písm. b) Civilného sporového poriadku bez nariadenia pojednávania. Hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 eur, skutkové tvrdenia medzi stranami neboli sporné a vo veci ide o otázku jednoduchého právneho posúdenia. Dňa 15.03.2022 súd verejne vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. K dôvodom svojho rozhodnutia súd udáva:

9. Žalovaná nepoprela a súd na základe vykonaného dokazovania nemal dôvodné pochybnosti o skutočnosti, že spoločnosť Consumer Finance Holding a.s., Hlavné námestie 12, 060 01 Kežmarok, IČO: 35 923 130 (ďalej len „Consumer Finance Holding a.s.“) na základe zmluvy tak, ako ju žalobkyňa špecifikovala v žalobe a v listinnej forme spolu so žalobou predložila, poskytla žalovanej dočasne peňažné prostriedky vo výške 1.000 eur. Podľa listiny označenej ako „ZMLUVA O POSKYTNUTÍ NAJLAHŠEJ POŽIČKY“ (ďalej len „zmluva“) spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. dňa 20.03.2014 uzavrela so žalovanou písomnú zmluvu, na základe ktorej sa zaviazala poskytnúť žalovanej pôžičku vo výške 1.000 eur. Zmluva obsahuje o.i. nasledujúce údaje: „Celkové náklady spotrebiteľa: 871,40 eur“, „Celková čiastka: 1871,40 eur“, „Splátka(Ak): 31,19 eur“, „Splátka s poistením: 31,19 eur“, „Počet Splátok: 60“, „Sadzba poistenia: 0,00 %“, „Mesačná výška poistenia: 0,00 eur“, „RPMN: 32 %“, „Fixná ročná úroková sadzba: 32 %“, „Priemerná hodnota RPMN: 46,3%“, „Termín konečnej splatnosti (mesiac/rok): 3/2019“. Súčasťou zmluvy (čl. IX.) sú „Zmluvné podmienky,“ (ďalej len „zmluvné podmienky“).

10. Žalovaná nepoprela a súd nemal dôvodné pochybnosti ani o skutočnosti, že žalovaná povinnosť platiť spoločnosti Consumer Finance Holding a.s. v zmluve dojednané splátky riadne a včas porušila. Podľa prehľadu splátok a úhrad za obdobie od 20.03.2014 do 31.08.2021 predloženej žalobkyňou žalovaná splátky vo výške 31,19 eur platila pravidelne mesačne počnúc splátkou splatnou dňa 20.04.2014 iba do 19.09.2018. Následne už iba sporadicky poukazovala úhrady vo výške od 1,36 eur - 4,09 eur. Za obdobie od 20.03.2014 do 31.08.2021 tak podľa prehľadu zaplatila celkom 1.811,46 eur.

11. Z listiny datovanej dňom 29.12.2018 označenej ako „Predžalobná upomienka“ a pripojenej poštovej doručky vyplýva, že spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. týmto listom žalovanej s poukazom na zmluvu oznámila, že ku dňu vyhotovenia listiny eviduje nedoplatok na splátkach pôžičky vo výške 92,21 eur a žalovanú vyzvala na zaplatenie tohto nedoplatku bezodkladne. Touto listinou žalovanú súčasne upozornila, že ak do 05.02.2019 nedôjde k úhrade splátky splatnej v „mesiaci 10/2018“, bude oprávnená pôžičku zosplatiť. Podľa poštovej doručky žalovaná na adrese doručovania Za vodou 30/9, Stará Ľubovňa, nebola v čase doručovania známa a pošta zásielku vrátila žalobkyňi s poznámkou „adresát neznámy“ dňa 04.01.2019 späť.

12. Z listiny datovanej dňom 23.02.2019 označenej ako „Oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti úveru“ vyplýva, že týmto listom spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. žalovanej oznámila, že jej dlh zo zmluvy sa v dôsledku neuhradenia dlžných splátok v lehote stanovenej v predžalobnej upomienke stal splatným v celom rozsahu naraz, a žalovanú vyzvala na zaplatenie 178,56 eur.

13. Podľa § 497 Obchodného zákonníka zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

14. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia predmetnej zmluvy, tzn. ku dňu 20.03.2014 (ďalej len „Občiansky zákonník“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

15. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

17. V prejednávanej veci súd prijal záver, že zmluva, ktorú spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. dňa 20.03.2014 uzavrela so žalovanou, je zmluvou o úvere upravenou ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, a že táto zmluva o úvere má charakter zmluvy spotrebiteľskej. Spotrebiteľskou zmluvou môže ktorýkoľvek zmluvný typ upravený Obchodným zákonníkom, Občianskym zákonníkom, iným právnym predpisom alebo aj zákonom neupravená, tzn. nepomenovaná zmluva. Teda aj zmluva o úvere upravená ust. § 497 a nasl. Obchodného zákonníka, ak sú splnené požiadavky kladené na subjekty zmluvy, tzn. ak stranami zmluvy sú dodávateľ a spotrebiteľ. Zmluva o úvere ako zmluvný typ upravený § 497 a nasl. Obchodného zákonníka patrí medzi absolútne obchodné vzťahy, tzn. že v zásade by sa mala vždy spravovať ustanoveniami Obchodného zákonníka (§ 261 Obchodného zákonníka). Avšak v prípade, ak účastníkom takéhoto obchodného úverového vzťahu je spotrebiteľ, obchodný vzťah založený zmluvou o úvere nadobúda aj spotrebiteľský charakter. V takomto prípade vzťah má zmiešaný spotrebiteľsko - obchodný charakter, ktorý sa prejaví v tom, že sa naň budú aplikovať aj normy spotrebiteľského práva ako lex specialis.

18. Spotrebiteľský charakter zmluvy o úvere v prejednávanej veci nebol medzi stranami sporný. Nepochybne vyplýva z označenia žalovanej v zmluve o úvere, ako aj samotného obsahu zmluvy. Žalovaná je v zmluve o úvere označená údajmi fyzickej osoby - nepodnikateľa. Zmluva o úvere obsahuje pojmy ako celkové náklady „spotrebiteľa“, v zmluvných podmienkach sa konštatuje, že veriteľ pôžičku poskytuje klientovi podľa zákona o „spotrebiteľských„ úveroch. Súd vykonaným dokazovaním nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali záveru, že žalovaná by pri uzatváraní zmluvy o úvere mala konať v rámci svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti. Súd tu poukazuje na právnu argumentáciu žalobkyne v žalobe a doplnujúcich podaniach, opierajúcu sa o predpisy spotrebiteľského práva, ako napr. ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, zákon č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a pod. Z výpisu z obchodného registra je zrejmé, že spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. pri poskytovaní úveru konala v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti.

19. Jedným z druhov spotrebiteľských zmlúv o úvere je zmluva o spotrebiteľskom úvere. Zmluvu o spotrebiteľskom úvere v čase uzavretia zmluvy o úvere v danej veci upravoval osobitný zákon č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), ktorý vo vzťahu k Obchodnému zákonníku a k Občianskemu zákonníku má postavenie lex specialis.

20. Podľa § 1 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

21. Podľa § 2 písm. d) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluvou o spotrebiteľskom úvere je zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

22. Vychádzajúc z cit. právnej úpravy Zákona o spotrebiteľských úveroch súd zmluvu o úvere v prejednávanej veci považoval za zmluvu o spotrebiteľskom úvere a úver poskytnutý žalovanej na základe zmluvy o úvere za spotrebiteľský úver podľa osobitného Zákona o spotrebiteľských úveroch.

23. Základom právnej ochrany spotrebiteľa vo všeobecnosti je názor, podľa ktorého spotrebiteľ sa vo vzťahu k profesionálnemu dodávateľovi vzhľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku vzájomnej kontraktácii, ocitá vo faktickom a nerovnom postavení, a to z dôvodu vyššej profesionálnej skúsenosti dodávateľa, jeho lepšej znalosti práva a lepšej dostupnosti právnych služieb, a jeho možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému rokovaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné rokovanie pripravený. Pri kontraktácii je využitý moment prekvapenia a neskúsenosť spotrebiteľa. Spoločným znakom právnej úpravy ochrany spotrebiteľa je preto snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou obmedzenia autonómie vôle. Autonómia vôle, ktorá je elementárnou podmienkou fungovania materiálneho právneho štátu, nie je tak absolútna. V spotrebiteľských vzťahov je limitovaná princípom ochrany tej osoby, ktorá urobila právny úkon s dôverou v určitý, druhou stranou prezentovaný, skutkový stav.

24. Porušenie predpisov spotrebiteľského práva slúžiacich ochrane spotrebiteľa vo vzájomnej kontraktácii s dodávateľom zákon spája v zásade s nasledujúcimi základnými právnymi následkami:

- a) so sankciou spočívajúcou v tom, že spotrebiteľský úver je potrebné považovať za úver bez úrokov a bez poplatkov,
- b) so sankciou neplatnosti zmluvnej podmienky obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere,
- c) so sankciou neplatnosti časti alebo celej zmluvy o spotrebiteľskom úvere; zmluva o spotrebiteľskom úvere môže byť sčasti alebo celá pritom neplatná aj podľa všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka týkajúcich sa neplatnosti právnych úkonov.
- d) sankciou spočívajúcou v strate oprávnenia veriteľa vyžadovať od spotrebiteľa jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru.

25. Podľa § 7 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

26. Podľa § 9 ods.1 veta prvá Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu.

27. Podľa § 9 ods. 2 písm. f) a k) Zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať aj tieto náležitosti:

- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia.

28. Podľa § 11 ods. 1 písm. a), b) a d) Zákona o spotrebiteľských úveroch poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak

- a) zmluva o spotrebiteľskom úvere nemá písomnú formu podľa § 9 ods. 1,
- b) zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až k), r) a y),
- d) v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedená nesprávne ročná percentuálna miera nákladov v neprospech spotrebiteľa.

29. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorázové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov.

30. Podľa cit. ust. § 7 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom vynaloženie tejto odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať. V opačnom prípade má to pre veriteľa dôsledky vo forme sankcií uvedených v cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, tzn. vo forme straty oprávnenia vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, a v prípade hrubého porušenia tejto povinnosti aj bezpoplatkovosť a bezúročnosť úveru. Táto vnútroštátna právna úprava je dôsledkom transpozície Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008, ktorá v preambule uvádza: „(8) Je dôležité, aby tento trh poskytoval spotrebiteľom dostatočnú mieru ochrany a zabezpečil si tak ich dôveru. Voľný pohyb úverových ponúk by tak mohol prebiehať za optimálnych podmienok pre tých, ktorí úvery ponúkajú, ako aj pre tých, ktorí o ne žiadajú, s náležitým zohľadnením konkrétnej situácie v jednotlivých členských štátoch...(26) Členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedných postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14. júna 2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií [5], veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.“ Podľa čl. 8 ods. 1 tejto smernice: „Členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií získaných, ak je to vhodné, od spotrebiteľa a v prípade potreby na základe nahliadnutia do príslušnej databázy.“ Preto súd v záujme ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany je povinný vždy ex officio, tzn. aj bez ohľadu na prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany strán, zaoberať sa okolnosťami splnenia tejto povinnosti veriteľom (porovnaj napr. rozhodnutia Súdneho dvora (EÚ) C-679/18 a C-449/13).

31. Zástupca žalovanej namietal, že v danej veci veriteľ pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere nepostupoval s odbornou starostlivosťou. Argumentoval, že odbornú starostlivosť je potrebné vykladať tak, že nepostačuje iba uvedenie výšky príjmov a výdavkov zo strany spotrebiteľa, ale od veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Veriteľ preto musí vychádzať aj z informácií získaných z iných zdrojov ako od spotrebiteľa, aby získal objektívny obraz o jeho finančnej situácii. Súd sa plne stotožnil s touto argumentáciou žalovanej strany. Bolo na žalobkyni, aby hodnoverne preukázala, že spoločnosť Consumer Finance Holding ako veriteľ, ktorý zmluvu o spotrebiteľskom úvere so žalovanou uzatváral, pri uzatváraní zmluvy posúdil s dostatočnou odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej úver splácať. Zástupca žalobkyne v žalobe v tomto smere neuviedol žiadne tvrdenia. Spolu so žalobou o.i. predložil rovnopis rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia, zo dňa 05.12.2013 o zvýšení invalidného dôchodku priznaného žalovanej od 01.01.2014 na sumu 312 eur mesačne. Následne v doplňujúcom podaní doručenom súdu dňa 12.01.2022 uviedol, že žalovaná podpisom zmluvy o spotrebiteľskom úvere prehlásila, že všetky v nej uvedené údaje sú pravdivé. Prehlásila, že ku dňu podpisu tejto zmluvy jej nie sú známe žiadne okolnosti, ktoré by mohli mať vplyv na riadne plnenie jej záväzku. Žalovaná zároveň z titulu starobného dôchodku preukázala výšku jej mesačného príjmu, a to predložením rozhodnutia o priznaní alebo zvýšení alebo znížení dôchodku a potvrdenia z pošty preukazujúceho jej príjem, výšku dôchodku a na druhej strane jej mesačné výdavky. Uviedol, že zmluvne stanovená výška splátky sa s poukazom na žalovanej uvádzané hodnoty javí ako primeraná.

32. Podľa obsahu zmluvy o spotrebiteľskom úvere žalovaná pri uzatváraní zmluvy uviedla, že je rozvedená, nemá žiadne vyživovacie povinnosti a je starobnou dôchodkyňou s priemerným čistým mesačným príjmom, resp. dôchodkom, 312 eur. K zmluve bol priložený jej občiansky preukaz, preukaz poistenca zdravotnej poisťovne, rozhodnutie o zvýšení dôchodku a potvrdenie z pošty o vyplacaní a výške dôchodku. Vychádzajúc z tvrdení zástupcu žalobkyne a predložených listinných dôkazov spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. teda bonitu žalovanej overovala iba na základe informácií

poskytnutých žalovanou a dokladov o výške jej príjmu, a to invalidného (nie starobného) dôchodku. Veriteľ tak v danej veci získal síce určité informácie o rodinnom stave a výške dôchodku žalovanej, avšak na základe iba týchto informácií, bez ďalšieho, si objektívne nemohol vytvoriť dostatočný obraz o platobnej schopnosti žalovanej, nakoľko nijako nemal zistené a preukázané náklady na zabezpečenie jej základných životných potrieb a existenciu a výšku peňažných záväzkov znižujúcich jej príjem. Postup veriteľa v danej veci bol tak iba formálny a nezodpovedal odbornej starostlivosti. Aj keď Zákon o spotrebiteľských úveroch účinný v čase uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere v ust. § 7 výslovne neustanovoval, že veriteľ je povinný skúmať aj výdavky a peňažné záväzky žiadateľa o úver, už len zo samotnej dikcie tohto ustanovenia „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa, a že zákon tu predpokladal určitý aktívny prístup veriteľa (porovnaj napr. rozsudky Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.09.2020 sp.zn. 2CoCsp 20/2020, zo dňa 26.01.2017 sp.zn. 7Co 129/2016, rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 16.05.2017 sp.zn. 11Co 117/2017 a pod.). Taktiež z už v tom čase účinného znenia cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch bez akýchkoľvek pochybností vyplývalo, že „...posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov“ sa považovalo za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 tohto zákona. V danej veci žalobkyňa nepreukázala, že veriteľ v danej veci pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere zistil a overil výdavky žalovanej alebo že by bol nahliadol do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch.

33. Preto súd prijal záver, že veriteľ si v danej veci náležite nesplnil povinnosť uloženú mu § 7 ods. 1 a 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, nekonal s odbornou starostlivosťou. Súd len dodáva, že pre účely posúdenia splnenia povinnosti veriteľom podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je relevantné, aká bola reálna sociálna, finančná a majetková situácia žalovanej v čase uzatvárania zmluvy, ale akým spôsobom veriteľ v danej veci pristúpil k zisťovaniu a hodnoteniu bonity žiadateľa o spotrebiteľský úver. Porušenie povinnosti veriteľa stanovených v ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch za následok sankciu v podobe straty oprávnenia veriteľa požadovať na spotrebiteľovi jednorazové splatenie celého spotrebiteľského úveru. Súd tiež zastáva názor, že porušenie povinností veriteľa stanovených v ust. § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch má podľa cit. ust. § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch v danej veci za následok aj ďalšiu sankciu, a to sankciu v podobe bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, nakoľko veriteľ tým, že schopnosti žalovanej splácať úver posudzoval bez akýchkoľvek overených údajov o jej výdavkoch a bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch, hrubo porušil povinnosti podľa § 7 ods. 1. Zákona o spotrebiteľských úveroch.

34. Súd len dodáva, že v zmysle zásad platného civilného procesného kódexu žalobkyňa zaťažovala povinnosť tvrdenia a povinnosť dôkazu (dôkazné bremeno). Žalobkyňa bola v žalobe, okrem iného, povinná uviesť úplné a pravdivé opísanie všetkých skutočností rozhodujúcich aj pre preukázanie splnenia povinnosti veriteľa posúdiť bonitu žalovanej s náležitou odbornou starostlivosťou a označiť, prípadne pripojiť k žalobe, dôkazy na ich preukázanie (§ 132 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Platný procesný civilný poriadok výrazne obmedzuje dôkaznú iniciatívu súdu a dôraz kladie takmer bezvýhradne na strany sporu. Žalobca, ktorý neuvedie všetky rozhodujúce tvrdenia a neoznačí na ich preukázanie dôkazy, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré vychádza zo skutkového stavu zisteného iba na základe ním uvedených tvrdení a predložených dôkazov.

35. Súd mal v konaní preukázané, že spoločnosť Consumer Finance Holding a.s. na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere poskytla žalovanej peňažné prostriedky vo výške 1.000 eur, a že žalovaná na úverový účet zaplatila viac, podľa prehľadu splátok a úhrad, celkom 1.811,46 eur. Preto za situácie, že súd prijal záver o bezúročnosti a bezpoplatkovosti spotrebiteľského úveru, žalobu o zaplatenie ešte 63,38 eur s prísl. považoval za nedôvodnú a žalobu v celom rozsahu zamietol. Aj keď pre rozhodnutie súdu o zamietnutí žaloby v celom jej rozsahu postačoval horeuvedený záver o hrubom porušení povinnosti veriteľa posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť žalovanej splácať spotrebiteľský úver, súd pre úplnosť vo vzťahu k ďalším prostriedkom procesnej obrany žalovanej udáva:

36. Preferovanými obsahovými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere, absenciu ktorých Zákon o spotrebiteľských úveroch sankcionuje tým, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za úver bez úrokov a bez poplatkov, sú o.i. tiež údaje o dobe trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch), a údaje o výške, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (§ 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch). V danej veci súd zastáva názor, že tieto údaje v zmluve o spotrebiteľskom úvere absentujú, prípadne sú vyjadrené v kontexte celého obsahu zmluvy nejasne. Preto súd aj z tohoto dôvodu vychádzajúc z cit.ust. § 11 ods. 1 písm. b) Zákona o spotrebiteľských úveroch spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanej na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere považoval za úver bez úrokov a bez poplatkov. K absencii uvedených obsahových náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd udáva:

37. Zmluva o spotrebiteľskom úvere v časti „V. pôžička“, v ktorej sú uvedené všetky základné parametre spotrebiteľského úveru, obsahuje iba údaj o počte mesačných splátok 60, výške mesačnej splátky 31,19 eur a údaj o „Termíne konečnej splatnosti (mesiac/rok): 3/2019“. Zmluva pritom v tejto časti neobsahuje žiadne dojednanie o termíne splatnosti jednotlivých splátok úveru, neobsahuje žiadny údaj o termíne splatnosti prvej alebo poslednej splátky úveru. Všeobecnú úpravu termínu splatnosti splátok úveru obsahuje iba časť „IX. Zmluvné podmienky“, podľa ktorej: „6.2. Pokiaľ nie je v Splátkovom kalendári a/ alebo v Zmluve a/alebo v Podmienkach a/alebo VOP stanovené inak, sú Splátky splatné do 20. dňa v príslušnom kalendárnom mesiaci... 6.3. Prvá splátka je splatná nasledujúci mesiac po uzatvorení Zmluvy a/alebo doručení Služby, pokiaľ nie je dohodnuté inak“. Za daného stavu bolo pre priemerne rozumného spotrebiteľa z týchto údajov len veľmi obtiažne vyvodiť, kedy nastane vôbec splatnosť prvej splátky úveru a splatnosť poslednej splátky úveru. Veriteľ základné ustanovenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a to ustanovenia o splatnosti jednotlivých splátok (vždy do 20. dňa v mesiaci) a o termíne splatnosti prvej splátky (mesiac nasledujúci po uzatvorení zmluvy alebo doručení služby) uviedol iba všeobecne, nie dostatočne zrozumiteľne a určito do zmluvných podmienok, pričom základné parametre úveru uviedol v časti „V. Pôžička“ bez termínu splatnosti splátok (iba výška a počet splátok). Údaje o splatnosti splátok úveru Zákon o spotrebiteľských úveroch pritom preferuje do tej miery, že ich absenciu sankcionuje tým, že poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za úver bez úrokov a bez poplatkov. Za danej situácie preto súd zastáva názor, že veriteľ sa takýmto konaním spreneveril princípu dôvery, a takémuto jednaniu nemožno priznať právnu ochranu pre rozpor so zásadami poctivého obchodného styku. Spotrebiteľský úver poskytnutý žalovanej preto z dôvodu absencie riadnych údajov o termíne splatnosti splátok istiny, úrokov a iných poplatkov v zmluve o spotrebiteľskom úvere (§ 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch) je potrebné považovať za úver bez úrokov a bez poplatkov. Súd len zdôrazňuje, že ustanovenie § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch hovorí o požiadavke na uvedenie výšky, počtu a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, teda o údajoch vo vzťahu k anuitnej splátke ako celku, čo je potrebné odlišovať od požiadavky na uvedenie údajov vo vzťahu ku každej jednotlivéj zložke anuitnej splátky (istine, úrokom a poplatkom), ktoré tento zákon nevyžadoval.

38. Za danej situácie bolo pre priemerne rozumného spotrebiteľa z údajov v zmluve o spotrebiteľskom úvere tiež len veľmi obtiažne zistiť presný údaj o termíne konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru (§ 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch). Údaj „Termín konečnej splatnosti (mesiac/rok): 3/2019“ je aj v kontexte celého obsahu zmluvy nejasný, nezrozumiteľný a nepresný, neumožňujúci spotrebiteľovi zistiť základné informácie, a to presný termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Navyše, nemožno akceptovať, aby si spotrebiteľ údaj o konečnej splatnosti úveru vyvodzoval zo splatnosti a počtu splátok, pričom v danom prípade aj riadne údaje o splatnosti splátok úveru absentujú. Náležitosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch by vzhľadom na ust. § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch boli uvedené nadbytočne. V zmluve o spotrebiteľskom úvere úplne absentuje údaj o dobe trvania zmluvy. Gramatickým výkladom znenia ust. § 9 ods. 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch možno bez väčších pochybností dospieť k záveru, že toto ustanovenie rozlišuje medzi dobou trvania zmluvy a termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru, pričom oba tieto údaje považuje za obligatórne náležitosti zmluvy, ktorých absencia má za následok, že úver je bez úrokov a bez poplatkov. Údaj o dobe trvania zmluvy vyžaduje uvedenie, či zmluva je uzatvorená na dobu neurčitú alebo určitú, a v tom prípade uvedenie presnej doby trvania zmluvy. Zmluva nemusí trvať do splatenia záväzkov, ale môže zaniknúť aj iným spôsobom ako splatením. Ak by zákonodarca považoval za postačujúce uviesť v zmluve údaje, z ktorých sa dajú iné informácie zistiť alebo vypočítať, tak by to tak uviedol (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Trnave z 25.8.2014 sp.zn. 23Co 75/2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove z 22.11.2017 sp.zn. 1Co 34/2017, a pod).

39. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práva a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

40. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

41. Podľa § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata podstatne prevyšovať odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch. Pri posudzovaní obdobnosti prípadov sa prihliada najmä na finančnú situáciu spotrebiteľa, spôsob a mieru zabezpečenia jeho záväzkov, objem poskytnutých peňažných prostriedkov a lehotu splatnosti.

42. Zmluva o spotrebiteľskom úvere bola v prejednávanej veci uzavretá dňa 20.03.2014. V tom čase účinná platná právna úprava neobsahovala žiadny administratívny strop odplaty pri spotrebiteľskom úvere tak, ako to pôvodne upravoval § 3 ods. 10 zákona č. 258/2001 Zb. o spotrebiteľských úveroch, ktorý bol zrušený ku dňu 11.06.2010 Zákomom o spotrebiteľských úveroch (teda zákon č. 129/2010 Zb.). Nový Zákon o spotrebiteľských úveroch upustil od režimu administratívneho stropu odplaty. Súčasťou nového právnej úpravy v otázke stropu odplaty za spotrebiteľský úver sa stalo ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka účinné od 01.06.2010, ktoré ako východisko pri posudzovaní primeranosti odplaty za spotrebiteľský úver zaviedlo ukazovatele uverejňované ministerstvom financií na základe hlásení všetkých subjektov poskytujúcich spotrebiteľské úvery. Týmto novým ust. sa referenčné kritérium pre posudzovanie primeranosti odplaty v snahe zjednotiť režim posudzovania odplaty pri všetkých subjektoch poskytujúcich peňažné prostriedky prenieslo zo sektoru bánk na sektor finančného trhu ako taký. Stalo sa tak však za absencie akýchkoľvek pravidiel odplaty a jej stropu. Tým došlo k znemožneniu judikatórne ustáliť pomenovanie pravidiel primeranosti oprávnenej odplaty vzhľadom na licencovanú a dohliadanú časť trhu. Do údajovej bázy sa dostali aj údaje veľkého počtu nebankových subjektov, ktoré poskytovali úvery, čo napomohlo nakoniec presadeniu úžery v slovenskom právnom poriadku. Preto súdna judikatúra v prípadoch zmlúv o spotrebiteľských úveroch uzavretých po 01.07.2010 (a to až do 01.06.2014, kedy ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka bolo opäť novelizované), prijala záver, že súd v týchto prípadoch musí mať možnosť posúdiť platnosť a primeranosť odplaty s poukazom na cit. § 3 v spojení s § 39 Občianskeho zákonníka. Vychádzala pritom z toho, že dobré mravy možno stotožniť so všeobecne uznávanými zásadami konania v právnom styku, a že každý právny úkon priečiaci sa dobrým mravom v zmysle § 3 Občianskeho zákonníka treba považovať za úkon všeobecne neakceptovateľný z hľadiska v spoločnosti prevládajúcich mravných zásad a princípov vzájomných vzťahov medzi ľuďmi (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.05.2018 sp.zn. 16Co 404/2017, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 30.03.2016 sp.zn. 14Co 1016/2014, rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 01.09.2004 sp.zn. 3Cdo 137/2003, nález Ústavného súdu SR z 28.02.1995 sp.zn. PL.ÚS 10/95, ktorý je plne aplikovateľný aj na odplatu, a pod.).

43. V zmysle uvedeného sa súd výškou odplaty za poskytnutie peňažných prostriedkov v danej veci zaoberal nie len z hľadiska platnosti jej dojednania podľa cit. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ale aj z hľadiska toho, či dojednaná odplata, najmä v podobe úrokov za úver, neodporuje všeobecnej predstave primeranosti zachovania základných zásad, na ktorých je občianske právo postavené, o.i. na zachovaní zásady rovnosti a spravodlivosti. Navyše, v danej veci podľa hodnôt uvedených v zmluve o spotrebiteľskom úvere, v ktorej hodnota RPMN a hodnota ročnej úrokovej sadzby sú rovnaké (32%), odplatu za úver tvorili iba úroky. Neprimerane vysoký úrok je nepochybne v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti výšky dojednaných úrokov súd porovnal dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou v praxi peňažných ústavov v rozhodnom období. Za určujúce kritérium primeranosti odplaty tak považoval obvyklosť odplaty na finančnom trhu, ktorú posudzoval s ohľadom na bežnú prax inštitúcií poskytujúcich úvery v porovnateľných výškach a za porovnateľných podmienok.

44. Podľa webového sídla Národnej banky Slovenska www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-bank <<http://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/financne-trhy/urokove-sadzby/priemerne-urokove-miery-z-uverov-bank>> úroková miera obvyklá pri úveroch splatných do piatich rokov (60 mesiacov) poskytovaných bankami pre domácnosti v mesiaci

marec 2014 predstavovala 10,21 %. Úroky dojednané v prejednávanej veci vo výške 32 % ročne tieto obvyklé úroky prevyšujú viac ako dvojnásobne. Preto súd odplatu podstatne prevyšujúcu úroky obvyklé pri obdobných úveroch (takmer trojnásobok) považoval za odplatu v rozpore s dobrými mravmi a dojednanie o takejto odplate za neplatné, v dôsledku čoho žalobkyňa nemá nárok na úroky z úveru.

45. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

46. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

47. Podľa § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

48. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (zásada úspechu). Súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Preto žalovanej prislúcha voči žalobkyni právo na náhradu trov konania v plnom rozsahu. O výške tejto náhrady rozhodne po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti výrokom I.- II. rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom Okresného súdu Kežmarok na Krajský súd v Prešove (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

Podľa § 363 Civilného sporového poriadku v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 Civilného sporového poriadku rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní to, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).